

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

17 noiembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Boico Victor, Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena,

judecând, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, recursurile ordinare declarate de către avocații Cojocari Constantin și Tcaci Gheorghe în numele inculpatului Popescu Vladimir, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 martie 2020, în cauza penală în privința lui,

*Popescu Vladimir XXXXX, născut la
XXXXX.*

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță: 14.05.2019 – 11.10.2019

instanța de apel: 31.10.2019 – 11.03.2020

instanța de recurs ordinar: 15.07.2020 – 17.11.2020

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Ungheni din 11 octombrie 2019, cauza fiind examinată în conformitate cu prevederile art. 364¹ Popescu Vladimir a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 171 alin. (2) lit. b) Cod penal și condamnat la 5 (cinci) ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În conformitate cu art. 90 alin. (1), (2), (6) Cod penal, s-a suspendat condiționat executarea pedepsei cu închisoare în privința lui Popescu Vladimir cu un termen de probă de 3 (trei) ani, cu obligarea acestuia să nu-și schimbe domiciliul fără consimțământul organului competent.

S-a aplicat în privința lui Popescu Vladimir măsura preventivă, obligarea de a nu părăsi țara, care s-a menținut până la devenirea sentinței definitive.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

S-a încasat de la Popescu Vladimir, născut la 15 septembrie 1999, originar și domiciliat în satul XXXXX raionul Ungheni, numărul de identitate XXXXX în beneficiul statului cheltuielile judiciare în sumă de 15132 (cincisprezece mii una sută treizeci și doi) lei.

S-a încasat de la Popescu Vladimir, născut la 15 septembrie 1999, originar și domiciliat în satul XXXXX raionul Ungheni, numărul de

identitate XXXXX în beneficiul părții civile XXXXX, născut la XXXXX, domiciliat s. XXXXX raionul Ungheni cheltuielile de asistenta juridică în sumă de 2500 (două mii cinci sute) lei și a prejudiciului moral în sumă de 17500 (șaptesprezece mii cinci sute) lei, iar în total suma de 20000 (douăzeci mii) lei.

S-a respins ca nefondat capătul din acțiunea civilă înaintată de Deleanu Mihail împotriva lui Popescu Vladimir cu privire la încasarea prejudiciului patrimonial în sumă de 1000 (una mie) lei și a prejudiciului moral în sumă de 32500 (treizeci și două mii cinci sute) lei.

2. Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat că Popescu Vladimir, la data de 17 februarie 2019, în perioada de timp cuprinsă aproximativ între orele 15:00 - 17:30, fiind în stare de ebrietate alcoolică, aflându-se în una din odăile casei de locuit a cet. Prisăcaru Nicolae, situată în s. XXXXX raionul Ungheni, unde se afla și minora XXXXX, născută la XXXXX, urmărind scopul satisfacerii poftelor sexuale, cunoscând despre faptul că ultima este minoră și profitând de imposibilitatea acesteia de a se apăra și de a-și exprima voința, din motivul aflării ei în stare de ebrietate, stare de oboseală și somnolență, în timp ce XXXXX dormea pe un pat din casa respectivă, a dezbrăcat-o de pantaloni și lenjeria intimă, după care a întreținut un raport sexual cu XXXXX, contrar voinței acesteia, iar când aceasta se trezise și a încercat să-l împingă de pe ea, Popescu Vladimir, aplicând forța fizică, a apucat-o strâns de picioare și a continuat raportul sexual, cu toate că minora XXXXX se opunea, împingându-1 de pe ea, însă nu-i reușea din cauza stării de ebrietate, oboseală și somnolență în care se afla.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către:

- procurorul în Procuratura raionului Ungheni, Ion Steclari, care a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri prin care a aplica inculpatului pedeapsă penală sub formă de închisoare pe un termen de 5 ani, cu executare pedepsei într-un penitenciar de tip semiînchis;

- reprezentantul legal al părții vătămate XXXXX, care a solicitat admiterea cererii de apel, casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care inculpatului să îi fie aplicată o pedeapsă privativă de libertate, fără aplicarea prevederilor art. 90 din Codul penal.

3.1. În motivarea apelului, procurorul a indicat că:

- instanța de judecată nu a dat o apreciere obiectivă a circumstanțelor, nu a luat în considerație modalitatea de comitere a infracțiunii, comportamentul inculpatului, faptul că la data comiterii infracțiunii victima avea vârsta de doar 13 ani, despre care inculpatul a spus că cunoștea că

victima are 15 ani;

- deși reprezentantul legal al părții vătămate a solicitat încasarea prejudiciului moral cauzat de inculpat, faptul că a fost violată la vârsta de 13 ani, i-a cauzat prejudicii pe tot restul vieții, fapt confirmat și prin raportul de expertiză judiciară nr. XXXXX din data de 18.04.2019 conform căruia s-a constatat semne ale traumei psihologie. Toate aceste momente determină necesitatea emiterea unei decizii de condamnare a inculpatului, fără aplicarea prevederilor art. 90 din Codul penal, adică fără suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii. Prin executarea reală a pedepsei închisorii, urmează a fi restabilită echitatea socială și în special prevenirea săvârșirii unor noi infracțiuni din partea inculpatului. Prin suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii, se influențează în mod negativ asupra felului în care societatea percepe gradul de restabilire a echității sociale prin actul de justiție, iar reacția coercitivă a statului ca fiind una defectuoasă și ineficientă. 14. Conform Hotărârii Plenului CSJ a Republicii Moldova din 11.11.2013, nr. 8 - cu privire la unele chestiuni ce vizează individualizarea pedepsei penale, în conformitatea cu principiul individualizării pedepsei instanța de judecată aplică pedeapsa luând în considerație caracterul și gravitatea infracțiunii săvârșite, motivul și scopul celor omise, personalitatea inculpatului, caracterul prejudiciului și mărimea daunei cauzate, circumstanțe ce atenuează sau agravează răspunderea, ținându-se cont de influența pedepsei aplicate asupra corectării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei lui;

- referitor la individualizarea pedepsei, este de menționat faptul că, persoana care a comis infracțiunea prevăzută de art. 171 alin. (2) lit. b) din Codul penal, riscă o pedeapsă sub formă de închisoare de la 5 la 12 ani, iar în lipsa unor circumstanțe atenuante este imposibil de stabilit inculpatului pedeapsă minimă și cu suspendarea condiționată a executării pedepsei;

- la stabilirea pedepsei urmează de avut în vedere faptul că în acțiunile inculpatului Popescu Vladimir nu s-au stabilit careva circumstanțe atenuante sau agravante;

- luând în considerație circumstanțele cauzei, personalitatea inculpatului, gradul prejudiciabil al infracțiunii comise, prejudiciile cauzate, se atestă că reeducarea inculpatului este posibilă doar prin aplicarea unei pedepse privative de libertate, altfel pedeapsa nu-și va atinge scopul;

- stabilirea corectă a pedepsei permite asigurarea scopurilor pedepsei. Pedeapsa trebuie interpretată de infractor ca rezultat meritat pentru acțiunile sale;

- suspendarea condiționată a executării pedepsei stabilite în privința lui Popescu Vladimir, duce în mod evident la ineficiența și incapacitatea asigurării scopului de restabilire a echității sociale, corectare și 4

resocializare a condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane.

3.2. În motivarea apelului, reprezentantul legal al părții vătămate XXXXX a indicat că:

- instanța de fond nu a ținut cont de gradul de pericol social al infracțiunii comise, nu a luat în considerație faptul că inculpatul Popescu Vladimir nici nu și-a cerut scuze de la partea vătămată și nici de la părinții ei, iar în ședința de judecată a recunoscut vina doar cu scopul de ași ușura situația și de a primi o pedeapsă mai blândă, deși nu s-a observat de loc că se căiește în cele comise;

- inculpatul a comis o infracțiune gravă, pentru care legea penală prevede pedeapsa privativă de libertate de la 5 la 12 ani închisoare, iar instanța i-a aplicat doar o pedeapsă de 5 ani închisoare cu suspendarea executării pedepsei pe un termen de 3 ani, care este prea blândă în corespundere cu cele săvârșite de Popescu Vladimir;

- reieșind din circumstanțele de fapt și de drept prezente mai sus și, în funcție de caracterul și gradul prejudiciabil al faptelor reținute în sarcina inculpatului, rezultă că circumstanțele invocate la individualizarea pedepsei nu au semnificația unor circumstanțe reale, fiind greșită aplicarea lor de către instanța de fond. În atare situație, se apreciază că la stabilirea măsurii de pedeapsă inculpatului Popescu Vladimir cu aplicarea prevederilor art. 90 din Codul penal, pentru infracțiunea comisă, instanța de fond nu a acordat deplină eficiență prevederilor art. 90 din Codul penal, ceea ce denotă ineficiența condamnării cu suspendarea condiționată a executării pedepsei;

- la determinarea pedepsei instanța urma să ia în considerație și atitudinea inculpatului față de faptă și consecințele infracțiunii, și anume că până la moment nu a întreprins nici o măsură în vederea recuperării cât de cât a prejudiciului cauzat, iar comiterea infracțiunii în stare de ebrietate agravează și mai mult comportamentul acestuia;

- pedeapsa aplicată de instanța de fond în privința lui Popescu Vladimir este prea blândă, care într-un final nu au scopul reeducării acestuia, ba din contra l-a încurajat să se comporte obraznic în privința mea și a fiicei.

4. Ulterior, invocând ilegalitatea sentinței primei instanțe reprezentantul legal al părții vătămate, XXXXX, a înaintat cerere de apel suplimentară prin care a solicitat admiterea apelului suplimentar, casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care lui Popescu Vladimir recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 171 alin.(2) lit. b) din Codul penal să-i fie stabilită o pedeapsă sub formă de 7 ani închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu admiterea integrală a acțiunii

civile înaintate în cadrul cauzei penale cu încasarea de la Popescu Vladimir a prejudiciului material și moral în cuantumul acțiunii civile înaintate.

4.1 În motivarea cererii de apel suplimentar s-a indicat că instanța de judecată corect a încadrat acțiunile inculpatului, însă este nejustificată pedeapsa aplicată față de inculpatul Popescu Vladimir XXXXX, atîta timp cît inculpatul a fost învinuit de comiterea unei infracțiuni care potrivit prevederilor art. 16 alin.(4) din Codul penal, face parte din categoria infracțiunilor grave.

A considerat că pedeapsa aplicată de către instanța de judecată în privința inculpatului Popescu Vladimir nu corespunde gravității infracțiunii săvârșite, personalității lui, și pericolului social pe care îl reprezintă.

Pedeapsa prea ușoară care a fost aplicată inculpatului, va fi apreciată ca o atitudine tolerantă din partea statului a comportamentului prejudiciabil și va diminua încrederea societății în eficacitatea și echitatea sistemului de justiție.

În conformitate cu prevederile art. 61 alin. (2) din Codul penal, pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atît din partea condamnatului, cît și a altor persoane, or, în cazul speței, nu va fi atins scopul pedepsei penale: prevenția generală precum și nici pe cea specială. În acest mod, acuzarea consideră că pedeapsa stabilită inculpatului, este neîntemeiată și individualizată contrar prevederilor art. 61 din Codul penal, nu-și va atinge scopul de corectare a condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atît din partea lui cît și din partea altor persoane, or, infracțiunile privind viața sexuală reprezintă o pericolozitate și o frecvență sporită în prezent.

A invocat că pedeapsa stabilită este individualizată contrar prevederilor art.61 din Codul penal, nu-și va atinge scopul de corectare a condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atît din partea lui cît și din partea altor persoane.

La stabilirea pedepsei instanța de judecată urmează a ține cont de criteriile generale de individualizare a pedepsei prevăzute la art.75 din Codul penal și anume de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

A menționat faptul că în cauza dată nu există și nu au fost stabilite careva circumstanțe excepționale sau alte circumstanțe care ar micșora esențial gravitatea vinovăției inculpatului.

De asemenea, apelantul a indicat că nu este de acord cu faptul

admiterii parțiale a acțiunii civile înaintate în cadrul cauzei penale menționate, or, acțiunile infracționale ale condamnatului Popescu Vladimir au cauzat atât lui XXXXX cât și familiei lor atât daune materiale cât și daune morale în valoare acțiunii civile înaintate, ba chiar mai mult, or, consecințele negative ale acțiunilor ilegale a lui Popescu Vladimir familia lor le va resimți pe tot parcursul vieții.

5. Prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 11 martie 2020, a fost admis apelul procurorului în Procuratura raionului Ungheni, Ion Steclari, apelul reprezentantului legal al părții vătămate XXXXX și apelul suplimentar al reprezentantului legal al părții vătămate, XXXXX, casată sentința, în partea stabilirii pedepsei, cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care lui Popescu Vladimir recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 171 alin. (2) lit. b) din Codul penal, i-a fost aplicată o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 5 (cinci) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Termenul executării pedepsei inculpatului Popescu Vladimir, urmând a fi calculat din momentul reținerii.

În rest, sentința a fost menținută fără modificări.

5.1. În motivarea soluției adoptate instanța de apel, a menționat că, la pronunțarea sentinței, instanța de judecată corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a tras concluzia că inculpatul Popescu Vladimir a săvârșit anume infracțiunea pentru care a fost condamnat, însă la stabilirea pedepsei nu a ținut cont de toate circumstanțele reale și personale ale inculpatului în coroborare cu prevederile art. 61 din Codul penal, aeste împrejurări fiind constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală, fiind corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală al Republicii Moldova, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

Deși inculpatul Popescu Vladimir a recunoscut vina în totalitate, culpa acestuia în comiterea infracțiunii pentru care a fost condamnat se demonstrează și prin sistemul de probe acumulate și administrare în cadrul urmăririi penale cum ar fi, declarațiile părții vătămate minore XXXXX.

Instanța de apel analizând și apreciind sistemul de acte și documente acumulate și administrate în cadrul urmăririi penale prin prisma prevederilor art. 101 din Codul de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței și utilității lor, le-a apreciat ca fiind dobândite cu respectarea normelor de procedură, fiind, concludente, utile, pertinente, care coroborează între ele, dar și cu declarațiile inculpatului din care s-a stabilit că vinovăția lui Popescu Vladimir XXXXX în comiterea infracțiunii de viol,

după semnele, raportul sexual săvârșit prin constrângere fizică sau psihică a persoanei sau profitând de imposibilitatea acesteia de a se apăra ori de a-și exprima voința, săvârșit cu bună-știință asupra unui minor, infracțiunea prevăzute de art. 171 alin. (2) lit. b) din Cod penal.

Instanța de apel a menționat că la numirea tipului și măsurii de pedeapsă inculpatului Popescu Vladimir XXXXX, deși prima instanță a reiterat prevederile art. art. 6, 7, 61, 75 – 78 din Codul penal, nu le-a aplicat corespunzător, considerent din care apelurile depuse ai fost admise în această parte.

În acest sens, instanța de apel a reținut că la individualizarea, stabilirea categoriei și termenului pedepsei inculpatului, ține cont de prevederile art. art. 7, 61, 75 din Codul penal și anume de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de condițiile de viață ale familiei acestuia precum și scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

Mai mult, s-a notat că din dispozițiile art. 75 alin.(1) din Codul penal, se desprind trei criterii generale cu valoare de principiu. Pedeapsa aplicată infractorului trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată.

Astfel, instanța de apel a indicat că în speță inculpatul Popescu Vladimir a săvârșit o infracțiune gravă, lipsesc careva circumstanțe agravante, este prezentă circumstanța atenuantă - căința activă, inculpatul nu are antecedente penale, se caracterizează pozitiv, la evidența medicului narcolog sau psihiatru nu se află, anterior nu a fost judecat.

În continuare, instanța de apel a constatat că prima instanță nejustificat a aplicat prevederile art. 90 Cod penal și a stabilit inculpatului un termen de probațiune.

În acest context, instanța de apel a reținut că prevederile art. 90 Cod penal, nu sunt aplicabile speței, menționând că din materialele cauzei rezultă că suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoare, în speță îl va favoriza pe inculpat să săvârșească pe viitor acțiuni similare, iar de către alte persoane va fi apreciată ca o atitudine tolerantă din partea statului a comportamentului prejudiciabil și va diminua încrederea societății în eficacitatea și echitatea sistemului de justiție.

Prin urmare, instanța de apel gradul prejudiciabil al faptei comise, faptul că inculpatul a comis infracțiunea în speță care și-a răsfrâns efectele asupra unei persoane care nu are majoratul, mai mult, inculpatul a beneficiat de stare de ebrietate, oboseală, somnolențăa părții vătămate minore, a aplicat forța fizică în privința părții vătămate, astfel caracterul infracțiunii comise impun concluzia că aplicarea prevederilor art. 90 din Codul penal, nu va atinge scopul propus de legiuitor la art. 61 din Codul penal.

Astfel, instanța de apel a concluzionat că pedeapsa stabilită de către de prima instanță este una inefficientă, care nu-și va atinge scopul Legii penale de corectare și reeducare a inculpatului.

Ce ține de argumentele invocate în apelurile reprezentantului părții vătămate în partea în care s-a solicitat admiterea integrală a acțiunii civile, instanța de apel le-a apreciat ca nefiind întemeiate, or prima instanță a soluționat acțiunea civilă corespunzător, pronunțând în această parte o soluție corectă, în condițiile în care pe parcursul judecării cauzei, partea civilă XXXXX, nu a probat prin probe prejudiciul material în mărime de 1000 lei și prejudiciul moral în mărime de 32500 lei.

6. Decizia instanței de apel este atacată cu recursuri ordinare de către:

6.1. Avocatul Cojocari Constantin în numele inculpatului Popescu Vladimir, care indică temeiurile de recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală și solicită casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea sentinței primei instanțe.

În argumentarea recursului, recurentul invocă că:

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate de inculpatul Popescu Vladimir și apărătorul lui, iar hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței;

- s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale;

- prin Hotărârea Parlamentului nr. 55/2020 privind declararea stării de urgență, în perioada 18.03.2020 - 15.05.2020 a fost declarată stare de urgență pe întreg teritoriu al Republicii Moldova, fiind limitat accesul părților în instanță;

- decizia instanței de apel nu a fost publicată pe pagina web a portalului național al instanțelor de judecată;

- în scrisoarea de însoțire a indicat că decizia a fost expediată la 18.05.2020, în realitate decizia a fost expediată la 05.06.2020, dovada servind ștampilă la aplicată pe plic de ÎS "Poșta Moldovei", motiv din care recursul urmează a fi considerat ca fiind depus în termen;

- inculpatului Popescu Vladimir i s-a stabilit o pedeapsă prea aspră, care poate duce la consecințe contrare scopului urmărit de legea penală și pedeapsa penală;

- în speța dată urmează a fi aplicate prevederile sancțiunii art. 171 (2) lit. b) Cod penal, în redacția [Legii Parlamentului nr. 277-XVI din 18.12.2009, în udin 24.05.2009], care era în vigoare la momentul săvârșirii infracțiunii, adică la de 17 februarie 2019 și care stipulează că - violul, adică raportul sexual săvârșit constrângere fizică sau psihică a persoanei sau profitând de

imposibilitatea acesteia de a se apăra ori de ași exprima voința, săvârșită cu bună-știință asupra unui minor se pedepsește cu închisoare de la 5 la 12 ani;

- ținându-se cont de prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală pedeapsa lui Popescu Vladimir pentru infracțiunea de care a fost recunoscut vinovat urma a fi stabilită în limitele de la 3 ani și 4 luni până la 8 ani privațiune de libertate;

- decizia instanței de apel este neîntemeiată și individualizată contrar prevederilor art. 61 Cod penal, or, prin sentința primei instanțe a fost posibil de a-și atinge scopul de corectare a condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea lui cât și din partea altor persoane.

- partea vătămată a provocat inculpatul la săvârșirea raportului sexual, iar inculpatul a suferit în copilărie și o traumă psihică determinată de divorțul părinților și decăderea din drepturile părintești a tatălui acestuia;

- pedeapsa aplicată inculpatului Popescu Vladimir prin aplicarea art. 90 Cod penal corespunde gravității infracțiunii săvârșite, personalității lui, și pericolului social pe care îl reprezintă;

- Popescu Vladimir a conștientizat pericolul și consecințele survenite în urma comiterii infracțiunilor incriminate, și-a recunoscut pe deplin vina, regretă și se căiește sincer de cele comise, nu prezintă careva pericol pentru societate, iar în cazul lat pentru a fi atins scopul pedepsei penale de restabilire a echității sociale, de corectare a condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane corectarea lui Popescu Vladimir este posibilă fără a fi privat de libertate, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate, circumstanță care just a fost stabilită de prima instanță și ignorată de instanța de apel.

6.2. Avocatul Tcaci Gheorghe în numele inculpatului Popescu Vladimir, care indică temeiurile de recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală și solicită casarea deciziei instanței de apel cu menținerea sentinței primei instanțe.

În argumentarea recursului, recurentul invocă că:

- hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția;

- s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale;

- instanța de apel a operat cu aceleași argumente ca și prima instanță, dar la aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, le-a atribuit o valență contrară;

- instanța de apel motivează inoportunitatea aplicării suspendării condiționate a executării pedepsei aplicate vinovatului doar sub aspectul circumstanșelor cauzei, fără a invoca careva argumente ce țin de persoana celui vinovat. În afară de aceasta, circumstanțele cauzei invocate ca impedimente pentru aplicarea suspendării condiționate a executării

pedepsei se cuprind de dispoziția și indicii calificativi a infracțiunii incriminate inculpatului, deaceia aceste circumstanțe au fost deja luate în considerare la stabilirea pedepsei;

- comportamentul victimei a determinat inculpatul la săvârșirea infracțiunii, circumstanță ce putea fi luată în considerare ca una atenuantă;

- ambele instanțe de judecată nu au ținut cont că inculpatul la momentul comiterii infracțiunii avea vârsta de 19 ani, și astfel la stabilirea pedepsei nu s-a ținut cont de prevederile art. 70 alin. (3¹), 76 alin. (1) lit. b) Cod penal;

- în speță au existat premise de a aplica inculpatului o pedeapsă minimă de 3 ai 4 luni închisoare sau chiar mai blândă, însă, contrar celor expuse, condamnatului i s-a stabilit o pedeapsă aproape de limita maxima, care, în lipsa unor circumstanțe agravante, nu poate fi considerată ca echitabilă;

- argumentele instanței de apel poartă un caracter declarativ, or, din materialele cauzei nu rezultă că inculpatul nu ar fi conștientizat caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale și ar fi predispus să săvârșească pe viitor acțiuni similare. La fel, o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 5 ani nu poate fi apreciată ca o tolerare din partea statului a unui atare comportament, chiar dacă executarea acestei pedepse se suspendă condiționat. Or, în termenul de probă, asupra inculpatului planează permanent perspectiva de a executa pedeapsa stabilită, dacă nu se va conforma unor anumite cerințe și restricții. În situația dată, este absolut greșită și afirmația, precum că suspendarea condiționată a executării pedepsei poate afecta încrederea societății în sistemul de justiție, or, atunci când se condamnă minori sau adolescenți, societatea apreciază pozitiv o atare practică a instanțelor judecătorești. În caz contrar, acestea ar avea puține șanse la o viitoare viață normală.

- decizia atacată este datată din 11 martie 2020, pronunțarea în public a acesteia a fost stabilită pentru data de 08.04.2020 la ora 14:00. Însă, din cauza că, în perioada 18.03.2020 - 15.05.2020, Curtea de Apel Chișinău a activat în regim special, fiind limitat accesul părților în instanță, iar pe pagina web a Portalului Național al Instanțelor de Judecată nu au fost publicate careva informații despre cauza penală respectivă, partea apărării nu cunoaște când și în ce condiții a fost pronunțată această decizie,

- ca dată de reper pentru termenul de declarare a recursului ar putea fi recunoscută data recepționării scrisorii. Însă, din cauza că, pe plicul respectiv, nu se conține o astfel de mențiune, această dată nu poate fi probată. În schimb, pe plic este aplicată ștampila oficiului poștal, prin care se atestă că scrisoarea a fost expediată în adresa inculpatului la data de

05.06.2020. Astfel, aceasta este unica dată probată, care poate servi ca reper pentru calcularea termenului de declarare a recursului.

7. La recursurile ordinare declarate, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, au depus referințe:

7.1. Procurorul, care pledează pentru inadmisibilitatea acestora, ca fiind vădit neîntemeiate, motivând că prin soluția instanței de apel referitor la mărimea, categoria și modul de executare a pedepsei, s-a ținut cont de prevederile art. 6, 7, 61, 75, 76, 77 Cod penal.

7.2. Avocatul Cecan Liudmila în numele reprezentantului legal al părții vătămate, Deleanu Mihail, care pledează pentru inadmisibilitatea acestora ca fiind vădit neîntemeiate, argumentând în acest sens că alegația recurenților precum că decizia nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, poartă un caracter declarativ, or instanța de apel a dat o motivare amplă și motivată fiecărui capăt de cerere.

8. Judecând recursurile ordinare în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit constată că acestea urmează a fi respinse ca inadmisibile din următoarele considerente.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursurile, le respinge ca inadmisibile, cu menținerea hotărârii atacate.

Potrivit prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

În conformitate cu art. 422 Cod de procedură penală, termenul de atac cu recurs a deciziei instanței de apel este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

La caz, se reține că dispozitivul deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, a fost pronunțat la 11 martie 2020 în prezența inculpatului Popescu Vladimir și apărătorului acestuia Cojocari Constantin, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată din instanța de apel (f.d. 4-9, vol. II), fiind notificați că pronunțarea integrală a deciziei va avea loc pe data de 08 aprilie 2020.

Ulterior, prin notă informativă în temeiul Hotărârii Parlamentului nr. 55 din 17 martie 2020 de declarare a stării de urgență și a dispoziției nr. 1 din 18 martie 2020 a Comisiei pentru situații Excepționale a Republicii Moldova, au fost suspendate ședințele publice pentru o dată nedeterminată,

fiind indicat că pentru informații suplimentare participanții la proces sunt îndemnați să urmărească portalul - www.instante.justice.md, iar în caz de intervenire a necesității depunerii și examinării cărorva solicitări/demersuri, s-a notificat că părțile le pot înainta prin intermediul poștei electronice - cac@justice.md sau prin Fax (f.d. 10, vol. II).

Ulterior, la 18.05.2020, a fost pronunțată intergal decizia instanței de apel, în prezența procurorului și în lipsa celorlalți participanți, cărora li s-a expeditat copia deciziei prin poștă, respectiv termenul limită de declarare a recursului a început să curgă de la această dată (f.d. 11).

Astfel, Colegiul penal menționează că potrivit prevederilor art. 422 Cod de procedură penală, termenul de declarare a recursului împotriva deciziei instanței de apel, curge de la data pronunțării acesteia.

Prin Hotărârea Parlamentului privind declararea stării de urgență nr. 55 din 17 martie 2020, a fost declarată stare de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova pe perioada 17 martie – 15 mai 2020. În conformitate cu pct.8 din Dispoziția Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii nr. 1 din 18 martie 2020 au fost stabilite măsuri specifice în domeniul justiției pe perioada instituirii stării de urgență, conform anexei.

Astfel, potrivit pct.1 al Anexei la Dispoziția nr. 1 din 18 martie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova s-a dispus că, pe durata stării de urgență termenele de prescripție și termenele de decădere de orice fel nu încep să curgă, iar, dacă au început să curgă, se suspendă pe toată durata stării de urgență instituite potrivit Hotărârii Parlamentului nr. 55 din 17 martie 2020.

Reieșind din pct.1 al Anexei la Dispoziția nr. 1 din 18 martie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, termenul a fost suspendat prin hotărârea Parlamentului până la 15 mai 2020.

Deci, în speță, termenul de declarare a recursului urma să curgă de la 19 mai 2020, ziua imediat următoare datei pronunțării deciziei integrale.

În acest sens, Colegiul penal consideră neîntemeiate argumentele recurenților că *„decizia atacată este datată din 11 martie 2020, pronunțarea în public a acesteia a fost stabilită pentru data de 08.04.2020 la ora 14:00 însă, din cauza că, în perioada 18.03.2020 - 15.05.2020, Curtea de Apel Chișinău a activat în regim special, fiind limitat accesul părților în instanță, iar pe pagina web a Portalului Național al Instanțelor de Judecată nu au fost publicate careva informații despre cauza penală respectivă, partea apărării nu cunoaște când și în ce condiții a fost pronunțată această decizie, - ca dată de reper pentru termenul de declarare a recursului ar putea fi recunoscută data recepționării scrisorii. Însă, din cauza că, pe plicul respectiv, nu se conține o astfel de mențiune, această dată nu poate fi probată. În schimb, pe plic este aplicată ștampila oficiului poștal, prin care se atestă că scrisoarea a fost expeditată în adresa inculpatului la data de 05.06.2020. Astfel,*

aceasta este unica dată probată, care poate servi ca reper pentru calcularea termenului de declarare a recursului.”, or aceștia cunoșteau de data pronunțării integrale a deciziei instanței de apel, de faptul că pronunțarea publică acesteia a fost suspendată pentru o dată nedeterminată, iar având în vedere Hotărârea Parlamentului nr. 55 din 17 martie 2020 de declarare a stării de urgență și dispoziția nr. 1 din 18 martie 2020 a Comisiei pentru situații Excepționale a Republicii Moldova, prin care termenul a fost suspendat până la 15 mai 2020, au avut toată posibilitatea de a-și exercita dreptul de a contesta cu recurs ordinar decizia instanței de apel în termenul legal de 30 de zile.

În acest sens, Colegiul penal statuează că termenul de recurs este absolut și are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se va respinge ca tardiv, deoarece legea procesual-penală ce reglementează procedura examinării recursului ordinar, nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

Prin urmare, Colegiul penal conchide, că recursurile ordinare declarate la 24 iunie 2020 și respectiv la 02 iulie 2020, avocații Cojocari Constantin și Tcaci Gheorghe în numele inculpatului Popescu Vladimir, împotriva deciziei instanței de apel din 11 martie 2020, pronunțată integral la 18 mai 2020, urmează a fi respinse ca inadmisibile fiind declarate peste termen.

Colegiul penal consideră că, o astfel de soluție este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul articolului 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului/recursului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanța de fond și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

În hotărârea CtEDO pronunțată în cauza Ponomariov vs Ucraina (03 aprilie 2008) Curtea Europeană a notat că, deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe noi descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși, reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

De asemenea, Colegiul penal reține și jurisprudența CtEDO în hotărârea pronunțată în cauza Bodiu vs. Republica Moldova din 18 iunie

2019 (cererea nr. 7516/10), în care Curtea a statuat că admiterea cererii de recurs după o perioadă de timp considerabilă și în absența oricărei explicații plauzibile cu privire la motivul pentru care partea s-a aflat în imposibilitate de a se adresa mai devreme, s-a soldat cu ignorarea unui întreg proces judiciar, și în consecință s-a constatat încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a dreptului la un proces echitabil garantat de art. 6§1 CEDO.

9. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Se resping ca inadmisibile, recursurile ordinare declarate de către avocații Cojocari Constantin și Tcaci Gheorghe în numele inculpatului Popescu Vladimir, cu menținerea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 martie 2020, în cauza penală în privința lui *Popescu Vladimir* XXXXX.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 14 ianuarie 2021.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Boico Victor

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena